

Dosarul nr. 3r-169/23
2-19036905-01-3r-28062023

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Central (V. Potlog)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (A. Mironov, D. Fujenjo, L. Caraianu)

DECIZIE

04 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Mariana Pitic
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de către Scurea Nicolae,
în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Scurea Vera
și Scurea Nicolae împotriva Consiliului și Primărilor or. Cimișlia, terț Beriozov
Vladimir cu privire la anularea actului administrativ individual și obligarea să
întreprindă acțiuni,
împotriva încheierii din 31 mai 2023 a Curții de Apel Comrat,

c o n s t a t ă:

La 14 iunie 2019, Scurea Nicolae și Scurea Vera au depus cererea de chemare
în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Consiliului or.
Cimișlia, Primarului or Cimișlia, terț Beriozov Vladimir, solicitând:

- anularea actului administrativ individual - Decizia consiliului or Cimișlia nr.
1/9 din 18.01.2019 „Cu privire la anularea prevederilor din pct. 8 a Procesului verbal
al ședinței Primăriei or. Cimișlia nr.IV din 30.04.1997 privind alocarea terenului cet.
Scurea Vera în folosință temporară”,

- recunoașterea ca fiind valabil Decizia consiliului nr.1/9 din 18.01.2019 „Cu
privire la anularea prevederilor din pct. 8 a Procesului verbal al ședinței Primăriei or
Cimișlia nr IV din 30.04.1997 privind alocarea terenului cet. Scurea Vera în
folosință temporară”,

- a obliga Consiliul or. Cimișlia de a recunoaște dreptul reclamanților la
folosința terenului cu suprafața de 0.03 ha,

- de a obliga Consiliul or. Cimișlia să-i elibereze titlul de autentificare a
dreptului de folosință asupra terenului cu suprafața de 0.03 ha în conformitate cu
prevederile art. 8, 9, 10 a regulamentului privind conținutul documentației
cadastrului funciar general aprobat prin Hotărârea Guvernului nr 24 din 11.01.1995.

La 02 iulie 2019 reclamanții au concretizat cerințele solicitând:

- anularea actului administrativ individual - Decizia consiliului nr 1/9 din
18.01.2019 „Cu privire la anularea prevederilor din pct. 8 a Procesului verbal al
ședinței Primăriei or Cimișlia nr IV din 30.04.1997 privind alocarea terenului cet.

Scurea Vera în folosință temporară”,

- obligarea Consiliului or. Cimișlia să reautentifice dreptul reclamanților de folosință asupra terenului cu suprafața de 0.03 ha,

- obligarea Consiliul or. Cimișlia să-i elibereze titlul de autentificarea dreptului de folosință asupra terenului cu suprafața de 0.03 ha în conformitate cu prevederile art.8, 9, 10 a regulamentului privind conținutul documentației cadastrului funciar general aprobat prin Hotărârea guvernului nr 24 din 11.01.1995. (vol.I, f.d.54)

La 06 mai 2021, reclamanții au concretizat cerințele solicitând:

Modificarea cerințelor nr. 3 din cererea de concretizare din 02 iulie 2019 după cum urmează,

- obligarea Consiliului or. Cimișlia să recunoască dreptul reclamanților de proprietate și folosință asupra porțiunii de teren pe care se află anexele gospodării și care face parte integrală din sectorul de teren obținut prin contractual din 29.08.1984 și a porțiunii de teren cu suprafața de 0.03 ha atribuit în folosință temporară prin Decizia primăriei din 30.04.1997,

- obligarea Consiliul or. Cimișlia și primarului să-i elibereze titlul de autentificarea dreptului de folosință asupra terenului cu suprafața de 0.03 Ha în conformitate cu prevederile art.8, 9, 10 a regulamentului privind conținutul documentației cadastrului funciar general aprobat prin Hotărârea guvernului nr 24 din 11.01.1995 (vol.I, f.d.101).

La 17 ianuarie 2022, reclamanții au concretizat cerințele prin majorarea lor solicitând: să fie introduce cerințe noi suplimentare: obligarea Primarului or. Cimișlia să stabilească hotarele terenului adiacent cu vecinul Beriozov V. din adresa or Cimișlia str. C. Stamate 30 (vol.I, f.d.177).

Prin hotărârea din 29 martie 2023 a Judecătoria Cimișlia, sediul Central, cererea de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ înaintată de către Scurea Vera și Scurea Nicolai împotriva Consiliului or. Cimișlia, Primarului or. Cimișlia, terț Beriozov Vladimir în partea prin care se solicită anularea actului administrativ individual - Decizia consiliului or Cimișlia nr. 1/9 din 18.01.2019 ”Cu privire la anularea prevederilor din pct. 8 a Procesului verbal al ședinței Primăriei or Cimișlia nr IV din 30.04.1997 privind alocarea perenului cet. Scurea vera în folosință temporară , recunoască dreptului de proprietate și folosință asupra porțiunii de teren pe care se află anexele gospodării și a porțiunii de teren cu suprafața de 0.03 ha atribuit în folosință temporară prin Decizia primăriei din 30.04.1997” și cerințele cu privire la obligarea Consiliu or. Cimișlia de a recunoaște dreptul reclamanților de proprietate și folosință asupra porțiunii de teren pe care se află anexele gospodării și care face parte integrală din sectorul de teren obținut prin contractual din 29.08.1984 și a porțiunii de teren cu suprafața de 0.03 ha atribuit în folosință temporară prin Decizia Primăriei din 30.04.1997 de considerat admisibilă.

A fost anulat actul administrativ individual - Decizia Consiliului or. Cimișlia nr. 1/9 din 18.01.2019 ”Cu privire la anularea prevederilor din pct. 8 a Procesului verbal al ședinței Primăriei or. Cimișlia nr.IV din 30.04.1997 privind alocarea terenului cet. Scurea Vera în folosință temporară.”

Au fost respinse ca fiind neîntemeiate cerințele cu privire la obligarea Consiliului or. Cimișlia de a recunoaște dreptul reclamanților Scurea Vera Scurea Nicolai de proprietate și folosință asupra porțiunii de teren pe care se află anexele gospodării și care face parte integrală din sectorul de teren obținut prin contractual din 29.08.1984 și a porțiunii de teren cu suprafața de 0.03 ha atribuit în folosință

temporară prin Decizia Primăriei din 30.04.1997.

Au fost respinse ca fiind neîntemeiate cerințele cu privire încasarea cheltuielilor de judecată.

Au fost recunoscute ca fiind inadmisibile cerințele cu privire la obligarea Consiliul or. Cimișlia să-i elibereze titlul de autentificare dreptului de folosință asupra terenului cu suprafața de 0.03 ha în conformitate cu prevederile art 8, 9, 10 a regulamentului privind conținutul documentației cadastrului funciar general aprobat prin Hotărârea guvernului nr 24 din 11.01.1995 cu privire la obligarea Primarului or. Cimișlia să stabilească hotarele terenului adiacent cu vecinul Beriozov V. de pe adresa or. Cimișlia str. C. Stamate 30 cu privire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 25 000 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 04 mai 2023, Scurea Nicolai și Scurea Vera au depus cererea de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, din 29 martie 2023, solicitând admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea netemeinicii și inadmisibilității cerințelor reclamanților și emiterea altei decizii în partea casată privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată (vol. II, f.d.198-213).

Prin încheierea din 31 mai 2023 a Curții de Apel Comrat, a fost declarat inadmisibil apelul depus de către Scurea Nicolae și Scurea Vera împotriva hotărârii Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, din 29 martie 2023, pe motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ.

La 21 iunie 2023, Scurea Nicolae a depus recurs împotriva încheierii din 31 mai 2023 a Curții de Apel Comrat, solicitând casarea încheierii recurate, cu restituirea cauzei spre judecare în alt complet de judecată (f.d. 1-10, vol. III).

În motivarea recursului a invocat că, despre hotărârea judecătorească din 29 martie 2023, emisă după o perioadă de 3 luni din momentul încheierii susținerilor orale, 26.12.2022 - 29.03.2023, a luat cunoștință la 07 aprilie 2023.

A menționat că, nu a cunoscut despre data ședinței de judecată în care a fost pronunțat dispozitivul hotărârii. Astfel, consideră că dispozitivul hotărârii judecătorești nu a fost pronunțat și adus la cunoștință reclamanților în modul stabilit de lege.

A conchis că, încheierea judecătorească din 31 mai 2023 prin care s-a dispus inadmisibilitatea apelului depus de către apelanți Scurea N., Scurea V. împotriva hotărârii Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, din 29 martie 2023, pe motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ este una tendențioasă, vădit neîntemeiată și ilegală, adoptată cu încălcarea grava a normelor de drept material și procedural.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat încheierea contestată la 31 mai 2023, fiind notificată recurentului Scurea Nicolae la 08 iunie 2023 conform avizului de recepție DS8004855246AS (f.d. 253, vol. II).

Astfel, recursul depus la 21 iunie 2023, este în termen.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, hotărârea primei instanțe a fost pronunțată la 29 martie 2023 de Judecătoria Cimișlia, sediul Central.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 04 mai 2023, Scurea Nicolai și Scurea Vera au depus cererea de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 29 martie 2023, solicitând admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea netemeinicii și inadmisibilității cerințelor reclamanților și emiterea altei decizii în partea casată privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată (vol. II, f.d.198-213).

Prin încheierea din 31 mai 2023 a Curții de Apel Comrat, a fost declarat inadmisibil apelul depus de către Scurea Nicolae și Scurea Vera împotriva hotărârii Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 29 martie 2023, pe motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ.

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 236 alin. (1) și alin. (2) lit. d) Cod administrativ, care statuează că instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1).

În conformitate cu art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Raportat la cele expuse supra, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării apelului curg din momente diferite, și anume: în temeiul art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, sub sancțiunea art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ – apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

La caz, instanța de recurs relevă că hotărârea din 29 martie 2023 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central a fost contestată cu apel de Scurea Nicolae la 04 mai 2023, cu mult peste termenul legal admis de 30 de zile.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că la 29 martie 2023 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, iar la data de 31 martie 2023 a fost plasată hotărârea motivată pe site-ul instanței www.instante.justice.md.

Respectiv, Scurea Nicolae a avut posibilitatea reală de a verifica și de a lua cunoștință de dispozitivul hotărârii (precum și cu hotărârea motivată) primei instanțe, inclusiv de pe portalul național al instanțelor de judecată www.instante.justice.md.

La caz, de către Scurea Nicolae nu a fost depusă cererea de apel nemotivată în termenul stabilit de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, fiind depusă cerere de apel motivată la 04 mai 2023.

Conform art.65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Instanța de recurs reiterează că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea declarării apelului în termen.

Conform art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Contrar acestor prevederi legale, Scurea Nicolae nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen, precum nici nu a solicitat repunerea în termen.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că conform legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În asemenea circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Comrat întemeiat a declarat inadmisibil apelul depus de Scurea Nicolae împotriva hotărârii din 29 martie 2023 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central.

Așa fiind, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art.6 din CEDO.

În condițiile create, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează ca fiind corectă soluția instanței de apel de declarare a apelului inadmisibil.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit. b) și alin.(2) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge recursul depus de Scurea Nicolae și se menține încheierea din 31 mai 2023 a Curții de Apel Comrat.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Mariana Pitic

Ion Malanciuc